

ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΗΓΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΠΑ

Τάνοιξιάτικο εκείνο δειλινό, αφού διάβασε τὸν ἔσπερινό του στὴν ἐκκλησία, ὁ παπᾶ - Ζήσιμος ὁ Κλοντηρᾶς καθότανε στὸ περιβολάκι του. Ἡ ψάθινη καρέκλα του ἦταν κάτ' ἄπ' ὠνα κιοσκάκι, πού τὸ σχημάτιζε φουντωτὸ περικολάδι, στολισμένο μὲ μεγάλα λουλούδια μαβιά, δίπλα σὲ μιὰν ἀψηλὴ ταφόπετρα σὰν τραπέζι. Στὴν ταφόπετρα αὐτῆ, ὕστερ' ἀπὸ τὸνομα τοῦ μακαρίτη καὶ τὰ μασονικά σύμβολα — διαβήτη καὶ γωνία, — ἦταν χαραγμένο τὸ ρητό: «Εἰς χοῦν θανάτου κατήγαγεν ἡ μᾶς ἡ ζωὴ». Συκμμένος καὶ σκεπτικός, ὁ παπᾶ - Ζήσιμος τὸ ξαναδιάβασε γιὰ χιλιοστὴ φορά, — εἶχε τούλάχιστο δυὸ χρόνια πού ἐφημέρευε σ' ἐκείνο τὸν «Ἀη - Γιάννη τοῦ Λογοθέτη», — μὰ γιὰ πρώτη συλλογίστηκε τώρα πὼς τὸ ρητό δὲν ἦταν καλὰ διαλεγμένο.

«Εἰς χοῦν θανάτου μᾶς φέρνει λοιπὸν ἡ ζωὴ; ἔλεγε μέσα του' οὐλα, παναπῆ, ἐδῶ-πᾶ τελειώνουνε; Μετὰ τὸ θάνατο ὁ τάφος, μοναχὰ ὁ τάφος καὶ τίποτσι οὐρανός;... Ὁραῖα!... Κι' ἔπειτα, σοῦ λένε, οἱ μασόνοι εἶνε χριστιανοί. Μὰ δὲν κοπιάζετε νὰ ἰδῆτε τί γράφουν ἀπάνω στὰ μνήματά τους;...» — Μωρή!!!; τί θέλεις;... Καλόστη!

Τὰ τελευταία λόγια, μὲ πολὺ χαϊδευτικὴ φωνή, ἦσαν γιὰ μιὰ μαύρη γατούλα μὲ μπαλώματα ἄσπρα, πού σταμάτησε ἄξαφνα τοὺς στοχασμοὺς τοῦ παπᾶ - Ζήσιμου, πηδώντας ἀπὸ τὴν ταφόπετρα στὰ γόνατά του. Ἄρχισε νὰ τὴν χαϊδεύη μὲ τ' ἀχνοκίτρινα γεροντικά χέρια του, γελαστός καὶ τρυφερός, ἐνῶ ἡ ὡμορφὴ γατούλα ἔτριζε δυνατὰ ἀπὸ εὐχαρίστησι καὶ κουτουλοῦσε παιχνιδιάρικα μὲ τ' ὀλόμαυρο κεφάλι της, ζωρῆ σὰν κατσικάκι.

— Μωρή;... Ψιψίνα;... Ψιψιούλα; Τί θέλεις, μωρή;... Τὸν ἀγαπᾶς τὸν ἀφέντη σου, ἔ; τὸν ἀγαπᾶς;... «Ἄ, χαδιάρρα! κατεργάρα! μπιρμπιλομμάτα! μπιρμπάντισσα!... Ἐλα τώρα, φρόνιμα!... φτάνει!... κάτσε ἤσυχα!... κουλουριάσου! ἐδῶ! ἐδῶ!...»

Φαινότανε πολὺ εὐτυχισμένος γιὰ τὰ δείγματα αὐτὰ τῆς ἀγάπης ὁ παπᾶ - Ζήσιμος, πού τὴν ἐνόμιζε ξεχωριστή. Μὰ ἡ ἀλήθεια εἶνε πὼς σὲ κανένα δὲν ἔκανε τόσα ἢ ἀσπρόμαυρη γατούλα. Οὔτε στὴν κυρὰ - Παπαδιά, οὔτε στὴ Σουζάννα, τὴ μοναχοκόρη τους, οὔτε στὸν Ἄνθιμο τὸν ἀναγνωστη, τὸν ἀρραβωνιαστικό της, οὔτε στὸ Χρῆστο τὸν κλαμπανάρο, οὔτε στὸ Νιόνιο, τὸ παιδί πού βοηθοῦσε στὸ Ἱερό. Ἀπ' ὅλους περισσότερο ἀγαποῦσε τὸν παπᾶ, κι' ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος κολακεύτανε γι' αὐτὸ καὶ καμάρωνε. Προσπαθοῦσε τώρα νὰ τὴ βάλῃ νὰ καθῆσθαι στὴν ἀγκαλιά του' μ' ἀνυπότακτὴ ἐκείνη τὸν πατοῦσε ὀρθῆ, στριφογύριζε, καὶ πότε τὸν κύτταζε μέσ' στὰ μάτια — μικρὰ καὶ λαμπερὰ μάτια, πολὺ ἔξυπνα, πού μίκραιναν κι' ἔλαμπαν περισσότερο πίσω ἀπ' τὰ γυαλιά, — πότε ἔσκυβε τὸ κεφάλι της, κάτω ἀπὸ τὰ δάκτυλα πού τὸ χαϊδεύαν. Μιά στιγμὴ, καθὼς ἦταν σκυφτὴ καὶ γυρισμένη, ἡ γατούλα προσηλώθηκε στὴν ἐπιγραφή τῆς ταφόπετρας, — ποῖος ξέρει τί ζωῦφιο ἀνακάλεψε νὰ περπατῆ στὸ μάρμαρο, — καὶ φάνηκε σὰ νὰ τὴ διαβάσῃ.

— Τί κυττᾶς; τῆς ἔλεγε ὁ παπᾶ - Ζήσιμος μὲ ἀπορία' σοῦ φαίνεται παράξενο;... σοῦ χτυπάει ἄσχημα καὶ σέβανε;... Μὰ γιατί, λέω!... Γιὰ σέβανε ἡ ζωὴ μπορεῖ, ἀλήθεια, νὰ μὴν τελειώσῃ παρά στὸ θάνατο καὶ στὸν τάφο. Τί νὰ σοῦ κάμω, κακομοιρούλα μου, πού τὰ ζᾶ εἶνε ξεχωρισμένα ἀπὸ τὸν οὐρανό;... Οὔτε κόλασι, μὰ οὔτε καὶ Παράδεισο... Ἐ- τοί θέλει ὁ ἀφέντης ὁ Θεός. Τὴν ἀθάνατη ψυχὴ τὴν ἐφύλαξε, βλέπεις, γιὰ μᾶς' ἐσεῖς δὲν ἔχετε παρά μιὰ πρόσκαιρη πνοή. Ἄδικο, δίκιο, ἔτσι εἶνε. Δὲ μπορῶ νὰ σοῦ κάμω τί-

ποτα, νὰ σὲ χαρῶ! Ἄν μου φοφῆσῃς τώρα — πού νὰ μὴν τὸ ἰδῶ! — χίλια μνημόσυνα νὰ σοῦ διαβάσω, θὰ πᾶνε χαϊμένα ἢ... θὰ μὲ στείλουνε στὴν Κόλασι καὶ μένανε...

Ἄξαφνα, μ' ἓνα νιούρισμα χαρωπὸ, ἡ γατούλα ξέφυγε ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ παπᾶ, πήδησε στὸ χῶμα κι' ἔτρεξε ὀλόισα στὸ κελλί, τὸ γαλαζοβαμμένο σπιτόπουλο, πού εἶχε τὴν πορτούλα τῆς κουζίνας ἀπάνω στὸ περβόλι.

— Τί ἔπαθες; εἶπε σαστισμένος ὁ παπᾶς' τί σοῦ μύρισε;... Ἄ, ναί, ψάρι...

Κι' ἀπὸ τὴ θέσι τοῦ φώναξε κατὰ τὸ κελλί:

— Τί, ψάρι παστρεύεις, παπαδιά;

— Κάτι μαρίδες πού νὰ χαθοῦνε! ἀποκρίθηκε ἀπὸ μέσα μιὰ φωνὴ σὰ θυμωμένης γαλοπούλας' ὁ Χρῆστος τοῖ ψώ- νισε ἀπὸ τὸν Ἄμμο, μὰ φοβᾶμαι πὼς δὲν εἶνε καὶ τόσο φρέσκες...

— Καλὲς κι' εὐλοημένες εἶνε, εἶπε ὁ παπᾶς' δόσε καυμένη, δυὸ - τρεῖς καὶ τῆ γάτας.

— Ὁχι, νὰ μὴν τῆ δώσω δέκα! ἀκούστηκε πάλι ἡ θυμωμένη φωνή' μιὰ, καὶ πολὺ τῆ εἶνε!... Νὰ χαθῆ ἡ παληόγατα! Ἐαστόχησες πάλι τὸ τί μᾶς ἔκαμε!...

— Φάε κιόλα τὴ γλώσσα σου! μουρμούρισε μ' ἓνα κωμικὸ μορφασμό, μὰ χωρὶς κακία, ὁ παπᾶς.

Τὴν ἴδια στιγμὴ πῆρε ἓνα βιβλίο πού τὸ εἶχε ἀφημένο στὴν ταφόπετρα, τάνοιξε στὴ σημαδεμένη σελίδα κι' ἄρχισε νὰ διαβάσῃ. Ἦταν ὁ «Κόμης Μοντεχρίστος» τοῦ Δουμᾶ. Φιλαναγνώστης ἀπὸ τὰ νεῖατά του, ὁ παπᾶ - Ζήσιμος διάβαζε λογιῆς - λογιῆς βιβλία, ἀκόμη καὶ μυθιστορήματα. Καὶ μολονότι ὁ ἴδιος τὸ ἀρνιότανε μὲ ἀγανάκτησι, ἡ κακὴς γλώσσες ἐβεβαίωσαν πὼς εἶχε γνωρίσει καὶ λιγάκι Πῶλ ντὲ Κόκ. Μὲ τοῦ Ροῖδη ὅμως τὴν «Πάπισσα Ἰωάννα» σίγουρα κάποτε εἶχε ξημερωθῆ, κι' ἐπειδὴ ἦταν ἄνθρωπος μὲ κάμποσο γούστο καὶ φιλελεύθερο πνεῦμα, δὲν ἐπιδοκίμαζε καθόλου τὸ συνοδικὸ ἀφορεσμὸ, πού βάραινε τὸν ἔξυπνο ἐκείνο συγγραφέα. Σ' αὐτὸ τὸ ἀναμεταξύ, ἡ ψιψίνα εἶχε καταβροχθίσει τὸ μονάκριβο ψαράκι πού τῆς ἔτριξε ἡ φιλάργυρη παπαδιά, κι' ἀφοῦ νιαούρισε καὶ τριγύρισε τοῦ κάκου γιὰ νὰ τῆς ξεκολλήσῃ καὶ κανένα ἄλλο, ἀπελπισμένη ξαναβγήκε στὸ περβόλι καὶ πήδησε στὴν ἀγκαλιά τοῦ παπᾶ, σὰ νᾶθελε νὰ τοῦ κάμῃ τὰ παράπονά της.

— Ἐ! μὰ νὰ μᾶφήσῃς κιόλα νὰ διαβάσω! τῆς εἶπε ὁ παπᾶς χαϊδεύοντάς της τὴ ράχη, μ' ἓνα χᾶδι πού ἔμοιαζε κάπως μὲ σπρώξιμο. Ἡ γατούλα ὅμως δὲν ἐννοοῦσε νὰ φύγῃ κι' ὁ παπᾶς ἐξακολούθησε νὰ τὴ χαϊδεύῃ, μαλακώτερα τώρα, χωρὶς νὰ σηκώσῃ τὰ μάτια ἀπὸ τὴ σελίδα πού τὸν ἐμαγνήτιζε. Σὲ λιγάκι βγήκε κι' ἡ παπαδιά γιὰ νὰ χύσῃ τὰποπλύματα τῶν ψαριῶν της στὸ γάτουλα (*) πού ἄρχιζε ἀπὸ μιὰν ἄκρη τοῦ περβολιοῦ, τρυποῦσε τὸν τοῖχο κι' ἔβγαινε στὸ δρόμο. Ὄταν κατάλαβε τὴ συμβία του, ὁ παπᾶ - Ζήσιμος, γρήγορα - γρήγορα, σὰ φοβισμένος, σα ντροπιασμένος, πέταξε τὴν ψιψίνα ἀπὸ πάνω του. Ἡ παπαδιά ὅμως πρόφτασε τὸ κίνημά του κι' ἐκούνησε τὸ κεφάλι της' ἔπειτα, τὴ στιγμὴ πού γύριζε μὲ τὸν κάνταρο γιὰ νὰ ξαναμπῆ στὴν κουζίνα, κοντοστάθηκε στὴν πορτούλα καί, — δὲ μπόρεσε πειὰ νὰ βαστάσῃ, — τὸ εἶπε:

— Μὰ πάλι, χριστιανέ μου, μὲ φτούνη τὴν παληόγατα;... τὴν καταραμένη;... τὴν ἀφωρεσμένη;... Ἐ, μὰ εἶνε ἄμαρτία κι' ἀπὸ τὸ Θεό!... Νὰ κάμῃ τέτοιο φοβερὸ πρᾶμμα, φριχτὸ, καὶ σὺ νὰ τὴν κανακέυῃς ἀκόμα καὶ νὰ τὴν χαϊδολογᾶς σὰν παιδί σου;... Ντροπῆς! ντροπῆς!... Τοῖτο, πα-

(*) Γάτουλας, ὁ ὄχρετός.

ληγόατα!... ψοφήμι!...

"Ετσι ή παπαδιά τελείωσε τὰ μάλωμά της μ' άγριο ξεφωνητό, κτυπώντας και τὸ πόδι στὸ χῶμα, γιὰ νὰ τρομάξει τὴ γάτα, πὺ εἶχε ζυγώσει και μύριζε τὸν κάνταρο. Και τὴν ἔκαμε νὰ τρέξη ἀλαλιασμένη και νὰ σκαρφαλώσει στὸν τοῖχο τοῦ περβολιοῦ, χωρὶς νὰ πηδήσει ὅμως στὸ γειτονικό, γιὰτι σὰ νὰ κατάλαθε πὺς μιλοῦσαν γι' αὐτὴ, στάθηκε κεί πάνω νὰ τοὺς βλέπη ἀπρόσβλητη και νὰ τοὺς ἀκοῦη.

Αὐτὸ τοῦ κακοφάνηκε τοῦ παπα - Ζήσιμου, γιὰτι δὲν ἤθελε νὰ πειράζουσαν τὴ γάτα του. "Α, ὄλα κι' ὄλα!...

— Νὰ σοῦ πῶ πὺ βουρλίστηκες; γύρισε θυμωμένος κ' εἶπε τῆς παπαδιάς. Και τί φταίει, σὲ παρακαλῶ, τὸ ζῶ' γιὰ ὅ,τι ἔκαμε; Ζῶ' εἶνε! "Αν ψοφοῦσε, παναπή, τώρα, σοῦ φαίνεται πὺς θὰ τῆς ἔκανα μνημόσυνο;

— Μνη... μῶσυνο;! ἐφώναξε κατάπληκτη ἡ παπαδιά. "Ελα, Χριστέ και Παναγία! τ' εἶν' ἐφτοῦνα πὺ μοῦ ψάλλεις;

— "Ακου πὺ σοῦ μιλῶ! ἐξακολούθησε ὁ παπᾶς, πὺ ξαναγύρισε στὸ νοῦ του ὁ συλλογισμὸς πὺ εἶχε κάμει προηγήτερα και τοῦ ἄρεσε. Μνημόσυνο θὰ τῆς ἔκανα; "Οχι βέβαια! Θᾶμουν παλαβὸς και τώρα ἄν ξεσυνερίζομουν, σᾶν και σένα, τὴ γάτα, τὸ ζῶ, γιὰ κείνο πὺ κάμει προχτές. Και ἄν ἐσὺ τὴν ξεσυνερίζεσαι, σὰ νᾶταν ἄνθρωπος, πλάσμα τοῦ Θεοῦ λογικό, με νοῦ και με κρίσι, παναπή πὺς ἐσὺ, ἡ παπαδιά, δὲν ἔχεις οὔτε νοῦ οὔτε κρίσι, και γιὰ νὰ στὸ πῶ καλύτερα, κάνεις τὰ μυαλὰ τῆς γάτας!

"Οσο τῆς μιλοῦσε ὁ παπᾶς, ἡ παπαδιά πλησίαζε κάθε τόσο ἀπὸ ἓνα βῆμα, σαστισμένη, σὰ νὰ μὴν πίστευε ταῦτιά της και νᾶθελε νὰκούση καλύτερα. Και κάθε τόσο ἔκανε νὰ τὸν ἀντικόψη, μὰ λὲς κ' ἡ φωνὴ τῆς πνίγουνταν στὸ λαϊμό της ἀπὸ τὸ θυμὸ και τὴν ἐκπληξι, ἐνῶ ὁ παπᾶς, θριαμβευτῆς στὴ λογική του, τῆς τὰ ξεφώνιζε ὀλοένα δυνατώτερα. "Ετσι, στὸ τέλος ἡ γυναίκα βρέθηκε κοντὰ του, μὰ δὲ μπόρεσε νὰ μιλήσει παρά λίγες στιγμές, ἀφοῦ σῶπασε πειὰ ἐκεῖνος.

— Και τί παναπή πὺ δὲν ἔχει νοῦ και κρίσι; τοῦ εἶπε. Μήπως δὲν τὸ ξέρουμε πὺς τὰ ζᾶ δὲν ἔχουν λογικό; "Η μήπως εἶχε τὸ φεῖδι, πὺ τῶθαλε ὁ Διάολος νὰ κολάση τὴν Εὐα; Τὴν ἐκόλασε ὅμως, γιὰτ' ἦταν καταραμένο, ὄργανο τοῦ Σατανᾶ. "Ετσι κ' ἡ γάτα σου, πὺ τὴν ὑπερασπίζεσαι τώρα. Γιὰ νὰ πάη νὰ μαγαρίση —θέ μου και συχώρεσέ με!— ἀπάνου στὴν Ἁγία Τράπεζα, ἐγὼ λέω πὺς τὴν ἔθαλε ὁ Διάολος γιὰ νὰ μᾶς κολάση. "Εσὺ τὴ χαϊδεύεις ἀκόμα και τῆς γλυκομιλεῖς, μὰ ἐγὼ τὴ συχάθηκα, πὺ δὲ θέλω νὰ τὴ βλέπω στὰ μάτια μου. Και σοῦ ὀρκίζουμαι, παπα - Ζήσιμε, νὰ μὴν ἰδῶ Παράδεισο και στεφάνι στὴ Σουζάννα μας, πὺς ἂ μᾶς ματακάμη τέτοια συφορά, θᾶν τὴ δώσω τοῦ Χριστοῦ νὰ τὴν πετάξη στὸ πέλαο!

— Νιάου! ἔκαμε ἀπὸ τὸν τοῖχο ἡ γάτα, ἓνα τσαχπίνικο νιαούρισμα σὰ νὰ κοροῖδευε.

— Καλὰ, γυιέ μου, καλὰ! ἀποκρίθηκε ὁ παπᾶς, με ἡρεμία τώρα ἀληθινοῦ φιλόσοφου. "Εχουνε δίκη ὄσοι λένε πὺς ἡ γυναίκα μόνο ἀπὸ λόγια δὲν παίρνει. Κάμε ὄπως θές! Ξεφορτώσου με μοναχά, γιὰτι τώρα θέλω νὰ διαβάσω.

— Νὰ σὲ ξεφορτωθῶ, μὰ στὸ ματαλέω. Δὲν τὸ γλυτώνει τὸ πνίξιμο, ἂ ματακάμη ἄλλη μία βολὰ τὰ ἴδια, πὺ νὰ με κάμης χρυσὴ!... Νὰ χαθῆς παληγόατα! Τί νιάου, μωρή; Ξεραῖλα νὰ σὲ κόψη! Μαγάρᾶ!... Θεοσκοτωμένη!

Κι' ἐπειδὴ ὁ παπᾶς εἶχε βυθιστὴ στὸ βιβλίο του, μ' ἀπόφασι νὰ μὴν τῆς μιλήσει, ἡ παπαδιά σῆκωσε τὸν κάνταρό της, ἔκαμε πὺς θὰ τὸν πετάξει τῆς γάτας, ἔτσι γιὰ νὰ τὴν τρομάξει, και ξαναμπῆκε στὸ σπιτάκι. Σὲ λίγο ἡ ψιψίνα ξεθαρρεῦτηκε, κατέβηκε ἀπὸ τὸ ἄσυλό της και, με προφύλαξι πάντα, σίμωσε τὸ φίλο της, νιαουρίζοντας τόσο σιγανὰ, πὺ φάνηκε τοῦ παπα σὰ νὰ τοῦ κρυφομιλοῦσε γιὰ νὰ μὴ τὴν ἀκοῦνε ἀπὸ μέσα. "Η καινούρια αὐτὴ ἐξυπνάδα τῆς ἀγαπημένης του τὸν ἐνθουσίασε τόσο, πὺ ξανάφησε τὸ διάβασμα γιὰ νὰ τῆς μιλήσει.

— Γιὰ τὴν κυρά σου λὲς; τὴ ρώτησε σιγὰ και πονηρά.

— Νιάου! ἔκαμε ἡ γατούλα, μυρίζοντας τὸ χέρι του, χωρὶς νὰ τολμᾶ ἀκόμα νὰ πηδήσει στὴν ἀγκαλιά του.

— Μὰ ἔχει και λίγο δίκη... γιὰ στοχάσου! Δὲν ἦτανε πράγματα ἐκεῖνα πὺ μᾶς ἔκαμες προχτές... Και νὰ μὴν τὰ ξανακάμης, κακομοῖρα μου, γιὰτι —τάκουσε πὺ τῶπε;— δὲ γλυτώνεις τὸ πνίξιμο πὺ νὰ τὴν κάμουμε χρυσὴ. Τ' ἀκούσε;

Και λέγοντας αὐτὰ, ὁ παπα - Ζήσιμος σηκώθηκε, γιὰτι εἶχε σκοτεινιάσει πειὰ στὸ περβόλι και δὲν ξεχώριζε τὰ γράμματα τοῦ βιβλίου του. "Ἦταν ἡ ὥρα πὺ περνοῦσε ἀπὸ τὸ γειτονικό μαγαζὶ τοῦ Γερολύμου, τοῦ φίλου του, —ἐνός ἔμπορακου γραμματισμένου, ἀπὸ τοὺς «παπαδανθρώπους» τοῦ Λασκαράτου,— και τὸν ἔπαιρνε νὰ κάμουν κανένα σουλάτσο στὴν ὄραία Στράτα - Μαρίνα.

Πέρασε ἡσυχᾶ ἡ ἑβδομάδα. "Η ψιψίνα, σὰ νὰ κατάλαθε τὴ φοβέρα και τὴ συμβουλή, φυλάχθηκε νὰ μὴν ξανακάμει «τὰ ἴδια». Τὴν Κυριακὴ ὅμως τὴν αὐγὴ, μόλις σηκώθηκε ὁ παπα - Ζήσιμος κι' ἔκανε τὴν τουαλέττα του και τὴν πρώτη του προσευχὴ στὴν καμαρούλα του, κάποιος τοῦ κτύπησε τὴν πὸρτα με χέρι βίαιό και φοβισμένο. Τίποτα καλὸ δὲν προηνοῦσε αὐτὸ τὸ κτύπημα! "Ο παπᾶς τὸ φοβήθηκε ἀμέσως.

— Ποιὸς εἶνε; ρώτησε.

— "Εγὼ, ὁ Χρῆστος! ἀποκρίθηκε ἡ φωνὴ τοῦ κλαμπανάρου.

— "Εμπα μέσα... τί εἶνε, παιδί μου; ἔ

— "Ο Χρῆστος ὁ κλαμπανάρος μπῆκε στὴν καμαρούλα χλωμός.

— Πάλε τὰ ἴδια, παπα μου!

— "Ε;

— "Η γάτα, π' ἀνάθεμά τη!...

— "Ω, συφορά μου!... Στὸ ἴδιο μέρος;

— "Οχι, στὴν Πρόθεσι...

— "Ω, μεγάλη συφορά!... "Ω, μεγάλη ἄμαρτία!... "Ω, κατάρᾶ!... "Ω, Θεέ μου και συχώρεσέ με!... ὦ!...

"Απελπισμένος, ὁ παπᾶς κτυποῦσε τὰ χέρια και σῆκωνε τὰ μάτια πρὸς τὸ ταβάνι, ζητώντας τὸν οὐρανὸ. "Ο Χρῆστος ὁ κλαμπανάρος σῶπασε μιὰ στιγμή, γιὰ νὰ συμμερισηθῆ με τὰ ἴδια κινήματα τὴν ἀπελπισία τοῦ «ἀφεντός» κι' ἔπειτα εἶπε:

— Νὰ πῶ τῆς κυοᾶ - παπαδιάς νὰ μοῦ δώση ὅ,τι χρειάζεται γιὰ νὰ παστρέψω, κι' ἔλα γλήγορα και τοῦ λόγου σου νὰ συγυρίσης και νὰ διαβάσης τὴν εὐχὴ γιὰ τὸ...

— "Οχι, εὐλογημένε, ὄχι! τὸν ἀντίκοψε ὁ παπᾶς με τρόπο. "Εσὺ νὰ μὴν ἀγγίξης τίποτε και νὰ μὴν πῆς λέξι τῆς παπαδιάς! Οὔτε τῆς Σουζάννας, οὔτε κανενός!... Τώρα, τώρα, ἔρχουμ' ἐγὼ... Θὰ τὰ βολέψω... "Ωχ, παληγόατα, τί μοῦ κάνεις!

Δὲν ἦταν ὅμως και τόσο εὐκόλο τὸ βόλεμα, χωρὶς νὰ πάρη εἶδησι τὸ σπιτικό. Κρύβουνται τέτοιες «συφορές»... Νερά, σαποῦνια, πανιά, ξύδια, κουβά - λήθηκαν κρυφὰ στὸ "Ιερό και τὸ καθά-

ρισμα ἔγινε ἀπὸ τὸν παπα και τὸν κλαμπανάρο, χωρὶς ὑπόψια ἀπὸ μέρους τῆς παπαδιάς, πὺ οὔτε τὴν ἐνώχλησαν καθόλου. "Αλλὰ χρειάζονταν και καινούργια στρωσίδια γιὰ τὴν Πρόθεσι και τὰ κλειδιά τῆς «μπιανκαρίας» τὰ εἶχε πάντα ἡ παπαδιά. "Ο παπᾶς —τί νὰ κάμη;— τῆς ἔστειλε τὸ Χρῆστο.

— Νὰ μοῦ δώσης, τῆς εἶπε, δυὸ παστρικά σκεπάσματα τῆς Ἁγίας Πρόθεσης: ἓνα ἀπλό γι' ἀπὸ κάτου, κι' ἓνα χυλισμένο 1) γι' ἀπὸ πάνω.

— Μὰ δὲν τᾶλλάξαμε τὴν περασμένη Κυριακὴ; ρώτησε μ' ἀπορία ἡ παπαδιά.

— Ναι, μὰ... δὲν ἐβάλαμε τὰ καλὰ, ἀποκρίθηκε ὁ Χρῆστος. "Ο Αἰδεσιμώτατος θέλει ἐκεῖνο με τὰ μέρλα και με τσοὶ κόκκινους φιόγκους, πὺ τὸ ἔκαμε ἡ σόρα - Σουζάννα.

— "Ο ἴδιος στὸ εἶπε;

— "Ο ἴδιος, ναῖσκε.

— "Ελα, Χριστέ και Παναγία! ὁ γέρος μου ξεκουτιάστηκε και δὲν ξέρει ἄλλο τί κάνει! Μὰ τ' εἶνε σήμερα; Χριστοῦ, Λαμπρῆ ἢ τ' "Αη - Γιαννιοῦ; Κυριακὴ εἶνε! "Απλὴ Κυριακὴ!

— Ναι, μὰ ξέρεις, κυρά - παπαδιά... Προχτές μοῦ χύθηκε τὸ μποτσαλάκι με τὸ κρασί... λίγο πάντα... μὰ ὁ Αἰδεσιμώτατος δὲ θέλει νὰ βλέπη μάκες 2).

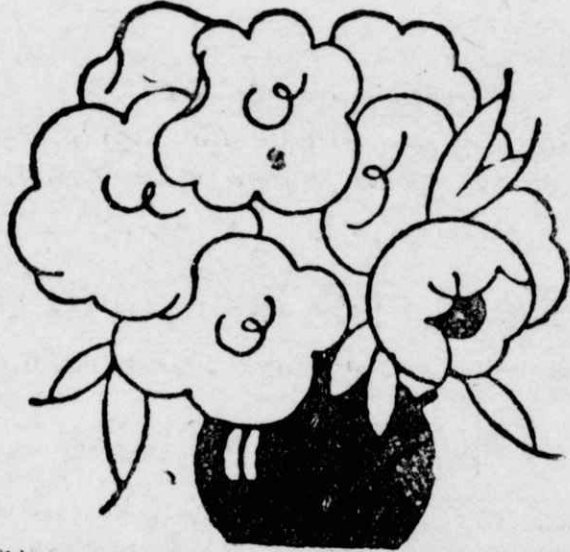
Πρέπει νὰ μπερδεύε λιγάκι τὰ λόγια του ὁ Χρῆστος, γιὰτι μ' αὐτὸ ἡ παπαδιά ὑπωψιάστηκε ἀμέσως.

— Μωρὲ, Χρῆστο, τοῦ εἶπε με γελάς!... "Ελα ἐδῶ, κάτι τρέχει! Γιατί τί παναπή;...

Και διὰ μιᾶς σῶπασε, κτύπησε τὸ μέτωπό της κι' ὄπως

(1) Χυλισμένο, κολλαρισμένο.

(2) Μάκες, κηλίδες.

ήταν, άσυγύριστη με την πρωινή της σκαμπαβία, ροβόλησε τη σκαλίτσα, βγήκε στο περβόλι, έτρεξε στα χαλίκια με τις παντούφλες της και μπήκε στην Έκκλησία από τη γυάλινη πόρτα του περβολιού.

— Καλέ, τί μου λείει έτούτος έδω; άρχισε άμέσως να φωνάζει του παπα. Θέλεις, αλήθεια, νάλλάξης τά σκεπάσματα τση Πρόθεσης;... Μά γιατί;

— "Ωχ, άδρεφή! άποκρίθηκε από τὸ 'Ιερό ὁ παπα - Ζήσιμος, σταματώντας την εὐχή που μουρμούριζε: ζήτημα θά τὸ κάμης καὶ τοῦτο; "Ετσι θέλω! Έτσι μάρεσει!

Ἡ παπαδιά στάθηκε στὰ σκαλοπάτια τοῦ 'Ιεροῦ καὶ πιάστηκε ἀπὸ τὸ κλειστὸ μισοθυρόφυλλο τῆς ἀκρινῆς θύρας. Σὰ γυναίκα, δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ μῆ πάρα πέρα.

— "Ας τα έφτοῦνα καὶ λέγε μου! Μὴν έμαγάρισε πάλι ἡ γάτα; Μὴν τὴν έκαμε πάλι τὴν κουτσουκέλλα ἢ καταραμένη; Ξ;...

— Μὴ μὲ σκοτίζεις, ἀποκρίθηκε ὁ παπᾶς, μόνο δῶσε τοῦ Χρήστου ὅ,τι σοῦ εἶπε, καὶ γλήγορα! "Ελα! γιὰ τὰ λιγώτερα, γιὰτὶ σῆμερα δὲ μοῦ περισσεύει ὄρεξι.

Ἡ παπαδιά ἐκύτταξε μέσα στὸ 'Ιερό, γιὰ νὰ καταλάβῃ ἀπὸ τὰ σημάδια. Ἡ Πρόθεσις ἦταν γυμνὴ καὶ σὰ βρεμένη. Χωρὶς ἄλλο, κάπου εἶχαν ξεπλύνει τὸ βαμμένο ξύλο, μέσα στὴν κώχη τοῦ τοίχου, πού εἶχε ζωγραφισμένη μιὰν Ἀποκαθήλωσι. Δίπλα, σ' ἓνα σκαμνί, ἦσαν τοποθετημένα ἀνάκατα τὰ ἱερά σκεῦη: μὰ τὰ λευκά σκεπάσματα, πού εἶχαν σηκώσει, δὲν φαίνονταν πουθενά.

"Αν δὲν ἦταν συναχωμένη ἡ παπαδιά, θά αἰσθανόταν καὶ μιὰ δυνατὴ μυρωδιά ἀπὸ ξύδι δριμύ. Μὰ τῆς χρειάζονταν κι' αὐτὸ γιὰ νὰ καταλάβῃ; Τὰ σημάδια ἦσαν ὀλοφάνερα.

— Παπα, τί μοῦ τὸ κρύβεις; Ξαναφώνησε τὴν έκαμε πάλι ἡ παληόγατα!

— "Ε, λοιπὸν ναῖσκε! ἀποκρίθηκε ἀπὸ μέσα ὁ παπᾶς: θά σὲ φοβηθῶ; τὴν έκαμε πάλι ἡ παληόγατα! Εἶνε ἄλλο;

— "Αἱ!... οὐρλιασε ἡ παπαδιά καὶ δάγκασε με λύσσα τὸ δάκτυλό της. Πού εἶνε; Τώρα, τώρα θά τὴν εὔρω! Κι' ἂ δὲν τὴ σκοτώσω ἀπὸ τὸ ξύλο, νὰ μὴ μὲ ματαπῆς Μαρία!

Γύρισε, έσπρωξε τὸ Χρήστο πού τὴν εἶχε ἀκολουθήσει καὶ στεκόταν ἀπὸ πίσω της, καὶ βγήκε έξω, γιὰ νὰ βρῆ τὴν πίξια, τὴ δίξια, τὴν παληόγατα. Ὁ παπᾶς τὴν πῆρε ἀμέσως τὸ κατόπι, σπρώχνοντας κι' αὐτὸς τὸν κακόμοιρο τὸ Χρήστο, πού βρέθηκε κει νὰ τοῦ φράξῃ τὸ ὄρομο.

— Νὰ μοῦ φέρης πρῶτα τὰ σκεπάσματα νὰ συγυρίσω τὴν "Αγία Πρόθεσι, τῆς φώνησε στὸ περβόλι, κι' έπειτα νὰ πᾶς νὰ βρῆς τὴ γάτα καὶ μακάρι νὰ τὴν σουκίσῃς. Ἐμένα μοναχά νὰ μὴ μοῦ πῆς λόγο. Τάκοῦς; Κῦτταξε, μὴ μὲ κολάσης ἀμπονόρα, γιὰτὶ σῆμερα θά λειτουργήσω!...

— Σὰ νὰ μὴν έφτανε, βλέπεις, τὸ κόλασμα πού σοῦ κάνει ἡ γάτα! ἀποκρίθηκε ἡ παπαδιά καθὼς έμπαινε στὸ σπιτάκι. Βλέπε τα τώρα, πού δὲν μάφησες νὰ τὴν πετάξω μὲ τὸ πρῶτο!

Στὸ τέλος — τί εἶχε νὰ κάμη; — έβγαλε τὰ καλά σκεπάσματα, τὰ έδωσε τοῦ Χρήστου, κλαύτηκε στὴ Σουζάννα, τοῦ ἄμα ἄκουσε τὴν καινούργια «συφορά» έκαμε χίλιους σαυρούς, κι' έπειτα άρχισε νὰ ψάχνῃ γιὰ νὰ βρῆ τὴ γάτα. Μὰ ἡ ψιφίνα δὲν ἦταν πουθενά.

— Καπνὸς ἐγίνηκε καὶ χάθηκε; έλεγε με φούρκα ἡ παπαδιά.

— Νόημα ὡς τόσο πού ἔχει έφτοῦνο τὸ ζωντανό! έλεγε ἡ Σουζάννα. Δὲν τὸ ματαεἶδα! Τὸ κατάλαβε πὼς κάτι μεγάλο κακό έκαμε καὶ κρύβεται!...

— Μπορεῖ νὰ τὴν έκρυσε ὁ πατέρας σου, γιὰ νὰ μὴν τοῦ τὴ σκοτώσω, εἶπε ἡ παπαδιά. Ξέρεις ἀγάπη πού τση ἔχει; Μ' αὐτὸ ἦταν καθαρὴ συκοφαντία! Οὔτε στιγμὴ δὲν συλλογίστηκε ὁ παπα - Ζήσιμος νὰ κρύψῃ τὴ γάτα ἀπὸ τὴν ὄργη τῆς συμβίας του. Μάλιστα, μποροῦσε νὰ ποῦμε, πὼς τὴν εὔρισκε δίκαιη, γιὰτὶ, αλήθεια, ἡ ἀγαπημένη του τὸ παράκανε. "Οχι πάλι ἴσιαμε κει!... Κι' ἐνῶ ἀποτελεῖται τὸ συγύρισμα στὸ 'Ιερό, με τῆς σχετικὲς εὐχές, συλλογίζονταν πὼς έπρεπε νὰ καταπνίξῃ τὴ συμπάθειά του καὶ ν' ἀφήσῃ τὴν παπαδιά νὰ ξεκάμη τὴ γάτα ὅπως ἤθελε. Σιγὰ - σιγὰ ὁμως ἡ σκληρὴ αὐτὴ σκέψις ὑποχώρησε σ' ἄλλη μαλακώτερη. Δὲν έπρεπε νὰ ἐπιτρέψῃ στὴν παπαδιά νὰ βασανίσῃ ἄδικα τὸ ζῶο. Γιατὶ κι' ὁ Διάβολος ἂν τὸ έκανε

ὄργανό του, τί έφταιγε αὐτὸ τὸ κακόμοιρο; "Οχι, δὲ θά τῶδινε τοῦ Χρήστου νὰ τὸ πετάξῃ στὴ θάλασσα. Θά τῶδινε τοῦ Γερόλυμου τοῦ φίλου του, νὰ τὸ κρατήσῃ στὸ μαγαζί.

Καὶ πάλι ἀργότερα, ἀφοῦ «πῆρε καιρὸ» κι' άρχισε νὰ γίνεταὶ τὰμφιά του γιὰ τὴ λειτουργία, με τὴ βοήθεια τοῦ μικροῦ Νιόνιου, ἀκόμη μαλακώτερη σκέψις τοῦ ἦλθε: θά κρατοῦσε τὴ γάτα καὶ θά πρόσεχε μόνο, κάθε βράδυ, νὰ κλείνῃ καλά καὶ τῆς τρεῖς θύρες τοῦ 'Ιεροῦ. Ἀλήθεια, γιὰ τὰ ποντίκια τῆς Έκκλησιᾶς τὴν εἶχε καὶ τὴν ἄφηνε νὰ μπαινοβγαίνει ἐλεύθερα. Μ' ἀφοῦ ἦταν τέτοια, θά τὴν περιώριζε.

Σ' ὄλο αὐτὸ τὸ διάστημα, ἡ ψιφίνα εξακολουθοῦσε νὰ εἶνε κρυμμένη. Ἀλλοίμονό της ἂν «έκομπαρίριζε» ἐκεῖνη τὴν αὐγή! Μὰ ἦταν πολὺ πονηρὴ, ἢ πολὺ τυχερὴ, καὶ δὲν ἐφάνηκε καθόλου ὡς τὸ μεσημέρι. Μόνο τὴν ὥρα πού ἡ παπαδιά ἐκένωσε στὴν ἀπλάδα τὸ ραγοῦ, ἀκούστηκε ἀπὸ τὸ περβόλι ἓνα δειλὸ νιαούρισμα. Ὁ παπα - Ζήσιμος, περιμένοντας στὴν τραπεζαρία, πετάχτηκε ἀμέσως. Ἀλαφιασμένη, πετάχτηκε μαζύ του κι' ἡ παπαδιά: μὰ ὁ παπᾶς τὴν κράτησε στὴν πορτούλα τῆς κουζίνας.

— Στάσου, τῆς εἶπε, εἶνε δικὴ μου δουλειά! "Εγνοια σου, καὶ θά τὴν κάμω ἐγὼ πού νὰ μὲ θυμάται.

Ἡ παπαδιά ὑποχώρησε, γιὰτὶ εἶχε καὶ τὸ φαί, κι' ὁ παπᾶς ἔκραξε με γλύκα τὴ γάτα καὶ, μόλις ἐζύγωσε, τὴν ἄρτιαξε ἀπότομα ἀπὸ τὴ μέση.

— "Ελα ἐδῶ, τῆς εἶπε: ἔλα ἐδῶ, νὰ σὲ μάθω ἐγὼ πὼς... Δὲν ἀπόσωσε τὴ φράσι, μόν' ἀνέβηκε τὴ σκάλα τῆς σοφίτας, πέταξε κει-μέσα τὴ γάτα, τὴν κλείδωσε, πῆρε τὸ κλειδί καὶ κατέθηκε.

— Τοῦ ἔδωσα κάτι κλωτσιές, πού θά τοῖ θυμάται! εἶπε ψέμματα τὴ στιγμὴ πού κάθονταν στὸ τραπέζι, τάχα θυμωμένος.

— "Εσύ; οὔτε δὲ θά τὴν ἀγγιαξῃς, κάνω ὄρκο! εἶπε ἡ παπαδιά. "Ας εἶνε, έπειτα τὴ λογαριάζω ἐγὼ.

— Ναι, ἂν τὴ βρῆς!

— "Εφυγε;

— Ἀμὴ ματαγυρίζει έφτοῦνη, ἄμα εἶδε πὼς τὴ δέρνω κι' ἐγὼ; Μέρες θά κάμη τώρα νὰ πατήσῃ ἐδῶ μέσα.

"Ετσι ὁ παπα - Ζήσιμος κατῶρθε νὰ προφυλάξῃ τὴ γάτα τοῦ ἀπὸ τὸ θυμὸ τῆς παπαδιᾶς, ὡς πού πέρασαν ἡ πρῶτες ἐπικίνδυνες ὥρες. Ὑστερα ξανανέθηκε κρυφά στὴ σοφίτα γιὰ νὰ τῆς ρίξῃ λίγο φαί καὶ προσπάθησε νὰ μερέψῃ τὴ συμβία του με λόγια. Ἦταν ἐκεῖ κι' ὁ "Ανθιμος ὁ ἀναγνώστης, κι' ὁ φίλος του ὁ Γερόλυμος, κι' ἓνας ἄλλος ἐνορίτης, πού εἶχαν μάθει ἐμπιστευτικὰ τὴν αὐγινὴ συμφορὰ καὶ λυπηθήκανε πολὺ.

— "Ε, παιδιὰ μου! τοὺς ἔλεγε ὁ παπα - Ζήσιμος, ἐνῶ ἔπιναν τὸν καφέ στὴ σάλα. Πόσοι κι' ἀπὸ μᾶς τοὺς ἀνθρώπους δὲ μαγαρίζουν τὰ "Αγία καὶ δὲ βεβηλώνουν τὰ 'Ιερά καθημέρα, χωρὶς νάχουν περισσότερὴ συναίσθησι ἀπὸ τὴ γάτα μου! Εἶδα ἐγὼ τέτοιους στὴ ζωὴ μου!... Πρέπει ὁμως νὰ συχωρᾶμε αὐτοὺς τοὺς δυστυχισμένους, ὅπως συχωρᾶμε καὶ τὸ ζῶο πού δὲν ἔχει λογικό. Δὲν τὸ κάνουν ἀπὸ κακό. Μονάχα δὲν ξέρουν τί κάνουν.

— Καλὰ λείει ὁ παπᾶς! ἐπεδοκίμασε ὁ Γερόλυμος.

— Μπορεῖ νὰ λή καλὰ ὁ παπᾶς, εἶπε τότε ἡ παπαδιά: ἐγὼ ὁμως, ἂν ξανακάμη τέτοιο πρᾶμμα ἢ γάτα του, θά τὴν πνίξω. Δὲ μοῦ γλυτώνει! ΓΡΗΓ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Προσεχῶς στὸ «ΜΠΟΥΚΕΤΟ» ἡ καταπληκτικὴ ἱστορία μιᾶς ἐπικῆς βασιλείας τῶν ἑλληνικῶν βουνῶν ἐπὶ τουρκοκρατίας.

Η ΖΩΗ ΚΑΙ ΟΙ ΑΘΛΟΙ

ΧΡΥΣΩΣ ΤΗΣ ΚΑΠΕΤΑΝΙΣΣΑΣ

ΤΗΣ ΚΟΡΗΣ ΤΟΥ ΑΡΜΑΤΩΛΟΥ

ΚΑΠΕΤΑΝ ΔΙΑΒΟΛΗ

ΤΑ ΑΜΙΜΗΤΑ

ΓΙΑΤΙ ΘΡΗΝΟΥΣΕ

"Ενας Έθραῖος, ὀνομαστὸς τσιγκούνης, εἶχε τὴν ἀτυχία κάποτε νὰ χάσῃ τὸ μοναχογιό του.

Τὸ δυστύχημα αὐτὸ τὸν εἶχε λυπήσει τρομερὰ — ἔτσι τοῦλάχιστον φαίνόταν. Κάποιος φίλος του τότε τὸν ἐπλησίασε καὶ τοῦ εἶπε:

— "Ελα, φίλε μου, κάνε κουράγιο. Πρέπει νάχῃς θάρρος καὶ νὰ μὴν κάνῃς ἔτσι. Αὐτὸς εἶνε ὁ κόσμος...

Κι' ὁ Έθραῖος τοῦ ἀπάντησε, κλαίγοντας πάντα:

— Τὸ ξέρω πὼς αὐτὸς εἶνε ὁ κόσμος: Κερδοσκόπος καὶ αἰσχροκερδῆς. Τί θάρρος λοιπὸν νὰ κάνω; Πὼς νὰ μὴν κλαίω; Κῦτταξε αὐτὴ τὴν κάσσα. Μοῦ ζητοῦν γιὰ δαύτη τριακόσιες δραχμὲς καὶ δὲν ἔχει ἀπάνω τῆς οὔτε δεκαπέντε δραχμῶν σανίδι!